

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. ünite

KAZANIM TESTİ

Anadolu İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri

DİNLER TARİHİ

55 soru

SINIF 12

Ankara, 2022

1. Hint alt kıtasında ortaya çıkan inanç sistemleri arasında tarihî bakımdan en eski dini inanış Hinduizm'dir. Hint Yarımadası'nda yaşayan Hindu ırkıyla sınırlı bir din olması itibarıyla etnik (millî) bir dindir. Hinduizm, günümüzdeki çok tanrılı inançların en dikkat çekenlerindendir. Hindistan nüfusunun yaklaşık %80'i Hindu, %14'ü ise Müslümanlardan oluşmaktadır. Nüfusun geri kalanını sırasıyla Hıristiyanlar, Sihler, Budistler, Caynistler ve diğer dinî gruplar oluşturur. Bu yönüyle Hindistan birbirinden farklı dinlerin bir arada yaşadığı ve çok tanrılı inanışların en yaygın olduğu coğrafyadır.

Paragraftan aşağıdaki sonuçlardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) İslamiyet, Hindistan'a Müslüman tüccarlar aracılığıyla yayılmıştır.

B) Hindistan dini inanç çeşitliliğinin en yaygın olduğu ülkelerden biridir.

C) Hinduizm çok tanrılı (politeist) dinlerin en bariz örneğidir.

D) Hinduizm, Hindu ırkıyla sınırlı olması itibariyle etnik bir dindir.

E) Hindistan'da Hinduizm'den sonra en yaygın ikinci din İslamiyet'tir.

2.
- Günümüzdeki çok tanrılı inançların en önemli temsilcilerinden biridir.
- Köy mabetlerinde bazen sayıları yüzleri bulan putlarıyla dikkati çeker.
- Hint alt kıtasında ortaya çıkan inanç sistemleri arasında en eski olandır.
- Bazı kaynaklarda bu dine Brahmanizm'de denilmiştir.
- Tanrı tarafından önerilen yol manasındaki "Sanatana Dharma" (Ezeli Yasa) terimiyle ifade edilir.

Özellikleri verilen din aşağıdakilerden hangisidir?

A) Budizm

B) Taoizm

C) Hinduizm

D) Konfüçyanizm

E) Sihizm

3. Günümüzdeki çok tanrılı inançların en dikkat çeken temsilcisi olan Hinduizm, çok uzun bir tarihî süreç içerisinde, çok farklı inanç ve kültürlerin birleşmesi neticesinde oluşmuştur. Köy mabetlerinde bazen sayıları yüzleri bulan putlarıyla dikkati çeker. Hint alt kıtasında ortaya çıkan inanç sistemleri arasında tarihi en eski olandır. Uzun bir tarihî süreç içerisinde, çok farklı inanç ve kültürlerin birleşmesi neticesinde oluşmuştur. Dünyanın yaratılışı aşamasında, insanın burada huzurlu bir hayat yaşayabilmesi için Tanrı tarafından önerilen ve tesis edilen yol manasındaki "Sanatana Dharma" (Ezeli Yasa) terimiyle ifade edilir.

Paragraftan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Hindistan tek tanrılı inanışların yaygın olduğu bir ülkedir.

B) Hinduizm tanrının birliğini esas alan bir dindir.

C) Hindistan'da en yaygın din İslamiyet'tir.

D) Hindistan dini hoşgörünün en yaygın olduğu ülkedir.

E) Hinduizm çok tanrılı inanışların yaygın olduğu bir dindir.

4. Hinduizm'in tarihî gelişim sürecinde ilk aşama olan Vedalar Dönemi son derece önemlidir. Bu dönem MÖ 2000 ila 500 yıllarına kadar geçen oldukça uzun bir zaman dilimini kapsar. Vedalar Dönemi'nde çok tanrıcılık yaygın olmakla birlikte ön plana çıkan savaş tanrısı İndra'dır. Dönemin en önemli ibadeti ise kurban ayinidir. Bu dönemde başta Vedalar olmak üzere Hindu kutsal metinleri yazıya geçirilmiş olup kutsal metinleri açıklama yetkisi Brahman sınıfına verilmiştir. Hinduizm denince akla gelen en önemli yapı olan kast sistemi bu dönemde ortaya çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Hizduizm'in Vedalar Dönemi'ne ait bir özellik <u>değildir</u>?

A) Hinduizm'de kutsal sayılan metinler bu dönemde yazıya geçirilmiştir.

B) Çok tanrıcılık hâkim olmakla birlikte ön plana çıkan savaş tanrısı İndra'dır.

C) Yazıya geçirilen kutsal metinleri Brahman sınıfı açıklama yetkisine sahiptir.

D) Hinduizm'e tepki olarak farklı dinler ortaya çıkmıştır.

E) Toplumu farklı sınıflara ayıran kast sistemi ortaya çıkmıştır.

5. Orta Çağ Dönemi Hinduizm'inin en önemli özelliklerinden biri de Hint toplumunun İslam dini ile tanışmış olmasıdır. İslamiyet'in bölgeye ulaşmasıyla Hinduizm'in düşünce yapısında ciddi değişim ve dönüşüm yaşanmıştır. Özellikle İslamiyet'in tevhit inancı, sınıfsız toplum anlayışı ve bölgede yaşayan mutasavvıfların öğretisi Hint toplumunu derinden etkilenmiştir. Halk arasında yeni bir kurtuluş yolu olarak Bhakti-yoga (zühd yolu) yayılmıştır. Bu dönemde Babür İmparatoru Ekber Şah, Hindistan'daki tüm dinleri "din-i ilahî" adı altında birleştirmeye çalışmıştır. Hinduizm'e mensup Guru Nanak, Hindu-lar'ın çok tanrılı ve putperest inanışlarına, kast sistemine ve Brahminler'in aşırılığa varan uygulamalarına karşı çıkmıştır. Bu tepki sonucunda Hinduizm'in içinden Sihizm adı verilen yeni bir din doğmuştur.

Paragrafa göre aşağıdakilerden hangisi Hinduizm'in Orta Çağ Dönemi'ne ait bir durumdur?

A) Brahma'nın yanında Vişnu ve Şiva adlı tanrısal varlıklar öne çıkmaya başlamıştır.

B) Evlerde tanrısal varlıkları sembolize eden heykellerin önünde yapılan ayin yaygınlaşmıştır.

C) İslamiyet'in tevhit inancı, sınıfsız toplum anlayışı Hint toplumunu derinden etkilemiştir.

D) Mahatma Gandi, sivil itaatsizlik yoluyla Hindistan'ın bağımsızlığını kazanmasına öncülük etmiştir.

E) Hinduizm'i evrensel bir din hâline getiren yeni akımlar ortaya çıkmaya başlamıştır.

6. Hindistan'da doğmuş olmasına rağmen bu dinin mensupları daha çok Çin, Moğolistan, Sri Lanka, Tayland, Myanmar, Vietnam, Singapur, Tayvan, Tibet, Kore, Japonya, Nepal gibi Güney Asya ve Uzak Doğu ülkelerinde bulunmaktadır. Bunun yanında bazı Batı Avrupa, ABD ve Avustralya ülkelerinde de ilgi görmüş ve taraftar bulmuştur. Hızlı bir gelişme gösteren bu dinî hareket, 500 milyon civarındaki mensubu ile sayısal olarak yaşayan büyük dünya dinleri arasına girmiştir.

Hakkında bilgiler verilen din aşağıdakilerden hangisidir?

A) Taoizm

B) Budizm

C) Konfüçyanizm

D) Hinduizm

E) Sihizm

7. 7. yüzyıl gibi çok erken bir tarihte Hindistan'a ulaşan İslamiyet, Hinduizm'den sonra ülkenin ikinci en büyük dini hâline gelmiştir. İslamiyet'in bölgede kalıcılığı Gazneliler Devleti'yle başlamış ve Babürlüler Devleti'nin bölgenin hâkimiyetini 1858'de İngilizlere bırakmasına kadar devam etmiştir. Hindistan'daki dinî, ilmî, mimari, kültürel ve sosyal faaliyetlerin neredeyse tamamı Müslüman Türk devletleri döneminde gelişmiştir. Ülkenin en önemli eserlerinden ve dünyanın yedi harikasından biri olan Tac Mahal, Müslüman bir imparator olan Şah Cihan tarafından, vefat eden eşi Mümtaz Mahal adına 17. yüzyılda inşa ettirilmiştir.

Paragraftan aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) İslamiyet, Hindistan'da çok erken dönemlerde yayılmaya başlamıştır.

B) Günümüzde Müslümanlar Hindistan'da diğer din mensupları ile barış içerisinde yaşamaktadır.

C) Hindistan, Müslüman Türk devleti Gazneliler döneminde fethedilmiştir.

D) Hint Yarımadası sosyal ve kültürel açıdan Müslümanların etkisi altında kalmıştır.

E) Dünyanın yedi harikasından birisi olan Tac Mahal Müslümanların eseridir.

8. Hinduizm'de önemli inanç konularından birisi reenkarnasyondur. Reenkarnasyon ve ruh göçü gibi kelimelerle ifade edilen dünyadaki doğum-ölüm-yeniden doğuş döngüsünü ifade etmektedir. Bu inanç sistemine göre, ferdin bu hayatındaki yapıp ettiklerine bağlı olarak, ölümden sonra bu dünyada yeniden bedenleşmesi anlamına gelir. Bu yeniden bedenleşmelerin insan formunda meydana gelmesi mümkün olduğu gibi bitki, hayvan veya geçici bir süre de olsa cansız varlık formunda olması da mümkündür. Onlara göre içinde bulundukları kast, yaptıklarının bir sonucudur. Buna göre kişinin hangi kasttan dünyaya geleceği şeklindeki sosyal statüsü, cinsiyetinin ne olacağı, bahtının nasıl olacağı ve diğer insanlarla ilişkisi gibi tüm hususlar onun önceki yaşamındaki davranışlarının sonucu olarak belirlenir.

Hinduizm'deki reenkarnasyon inancı, İslam inanç esaslarından hangisiyle <u>doğrudan</u> çelişmektedir?

A) Allah'a (c.c.) iman

B) Ahirete iman

C) Peygamberlere iman

D) Kitaplara iman

E) Meleklere iman

9. Hinduizm'in en belirgin özelliklerinden biri kast sistemidir. Hindulara göre kast sistemi dinî bir inanç meselesidir. Kast; aynı işle meşgul olan, atadan miras kalan hakları, vazifeleri ve âdetleri ile birbirine sımsıkı bağlanan şahıslar grubunu ifade etmektedir. Kast kişinin iradesi ile seçilemez ve değiştirilemez. Aynı kast üyeleri yalnızca birbirleri ile evlenebilir ve ancak birbirleriyle aynı sofraya oturabilir. Kast sistemine karşı gelinmesi kişinin kasttan çıkarılmasına, dolayısıyla o kimsenin varlığının son bulmasına sebep olur. Kastlar, tanrı Brahman'ın insan şeklinde tasavvur edilen vücudunun farklı yerlerinden yaratılmıştır. Bundan dolayı insanların farklı karakterlerde ve farklı işler yapmaya meyilli oldukları kabul edilir. Bu çerçevede herkesin öncelikle, kendi kastının gereklerini yerine getirmesi gerekir. Bireyin şu andaki hayatında çalışarak kastını değiştirme imkânı yoktur. Ancak daha üst kastlara mensup bir kimse olarak yeniden dünyaya gelmek (reenkarnasyon) ise kişinin içinde bulunduğu kastın gereklerini eksiksiz olarak yerine getirmesiyle mümkündür.

Buna göre Hinduizm'deki kast sistemi hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hinduizm'de herkesin bir kast içerisinde yaşayıp ölmesi bir inanç meselesidir.

B) Bütün Hindular içerisinde yaşamış olduğu sınıfa (kast) razı olmak zorundadır.

C) Kişiler çalışarak içerisinde yaşadığı kastı değiştirip bir üst kasta geçebilir.

D) Herkes içinde bulunduğu kastın görevlerini en iyi şekilde yerine getirmek zorundadır.

E) Kastlar, tanrı Brahman'ın insan şeklindeki vücudunun farklı yerlerini ifade etmektedir

10. I. Halkın konuştuğu Pali diliyle insanlara hitap etmesi
II. Bireyin kurtuluş için kendi kendine yeterli olduğu ve Hindu din adamlarının aracılığına gerek olmadığı söylemi
III. Hindu din adamlarının aracılığına gerek olmadığı söylemi
IV. Kişilerin cinsiyetine ve hangi kasttan olduğuna bakmaksızın herkesle görüşmesi

Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri Buda'nın öğretilerinin Hindistan'da yayılmasının nedenleri arasında yer alır?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I, II ve III

E) I, II, III ve IV

11. Hinduizm çok tanrılı bir dindir. Sadece belli bir tanrıya tapılmaz. Neredeyse her gücün ilahlaştırıldığı ve kutsal sayıldığı görülmektedir. Tanrıların sayısını hesaplamak imkânsızdır. Buna rağmen zamanla bazı tanrılar ön plana çıkmış ve önem kazanmıştır. Hindu inanç sisteminde öne çıkan tanrısal varlıklar; Brahma, Vişnu ve Şiva'dır. Brahma'ya, yaratıcı tanrı olarak saygı gösterilir. Vişnu (koruyucu), dünya düzeninde ortaya çıkan bozulmaları gidermek için çeşitli şekillerde bedenleşerek yeryüzüne gelir. Şiva, yok edici tanrıdır. Ölümün ve hastalığın tanrısı olarak bilinir. Hindular her ne kadar pratikte farklı isimlerdeki tanrılara ibadet eder görünseler de çoğu zaman aynı tanrıya ibadet ettiklerini düşünürler. Kısaca Hinduizm, Hinduların hayat tarzıdır denebilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Hinduizm'in inanç esasları arasında yer almaz?

A) Çok sayıda tanrıya saygı gösterilse de aynı tanrıya ibadet edildiği düşünülür.

B) Hinduizm'de çok sayıda güç, kutsal olarak kabul edilip tanrılaştırılmıştır.

C) Hinduizm'de tanrı Brahma her şeyin yaratıcısı olarak kabul edilir.

D) Yaratıcı tanrı Brahma yarattıklarını korumak için tanrı Şiva'ya ihtiyaç duyar.

E) Hindu inanç sisteminde her tanrının ayrı bir görevi vardır.

12. Hindistan'da mabetler Hindu tanrılarının ikamet yerleridir. Aynı zamanda insanların tanrılarla buluşma, onları ziyaret etme ve çeşitli hediyeler sunma yerleridir. Her tanrının bir mabedi vardır ve o mabette tanrının bir tasviri veya heykeli bulunur. Hinduizm'de ibadet bireysel olarak evlerde yapılır nadiren de tapınağa gidilerek yerine getirilir. Evlerde yapılan ibadet tanrıyı sembolize eden heykellerin önünde gerçekleştirilir. İbadet etme hakkı sadece Brahman, Kşatriya ve Vaisya kastlarına mahsustur. Kast dışında kalanlar ve et yiyenler mabetlere giremezler. Kadınlar, ibadetlere katılma hakkına sahip değildirler. Onlar sadece ibadet maksadıyla yenilen yemekleri hazırlama ve tabakları temizlemekle görevlidirler.

Buna göre Hinduizm'in ibadet anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hinduizm'de mabetler tanrıların ikamet ettikleri yerlerdir.

B) Hinduizm'e göre mabetler tanrılarla buluşma yeridir.

C) Hindular mabetleri dışında birçok yerde ibadet ederler.

D) İbadet etme hakkı belli sınıflara aittir, herkes ibadet edemez.

E) Hinduizm'de ibadetler genellikle mabetlerde topluca yapılır.

13. Hinduizm'in en belirgin özelliklerinden biri kast sistemidir. Kastlar, Tanrı Brahma'nın insan şeklinde tasavvur edilen vücudunun farklı yerlerinden yaratılmıştır. Buna göre brahmanlar (rahipler) ağzından, kşatriyalar (hükümdar sülalesi ve savaşçılar) kollarından, vaisyalar (tüccar, esnaf ve çiftçi) midesinden, sudralar (işçiler) da ayaklarından yaratılmışlardır. Ayrıca mensup olduğu kastın kurallarını çiğneme gibi nedenlerle kast dışına itilmiş ve bugün sayıları yüz milyonlara varan paryalar (dokunulmazlar) sınıfı da mevcuttur. Paryalar insan dahi kabul edilmezler, onlardan mikroptan kaçar gibi kaçılır ve onlara yaklaşan kimse pis ve düşük sayılır. Bunların, çarşılara ve pazarlara girmesi yasaktır. Tapınaklara girmelerine izin verilmez, kamuya açık çeşmelerden su içmeleri dahi yasaktır.

Hinduizm'deki sınıf ayrımının sebebi olan kast sistemine karşın İslamiyet'te insanların eşit olduğu vurgulanmıştır. Aşağıdaki Hadis-i şeriflerin hangisinde kast sisteminin yanlışlığı en net şekilde ifade edilmiştir?

A) "Müslümanın Müslüman kardeşini hor görmesi, ona kötülük olarak yeter." (Müslim, Birr, 32.)

B) "Merhamet ancak kalbi katılaşmış inançsız bedhahların kalbinden kaldırılmıştır." (Ebû Dâvûd, Edeb, 58.)

C) "Sizin en hayırlınız insanlara en hayırlı olanınızdır." (Buhârî, Mağazi, 35.)

D) "İnsanlar bir tarağın dişleri gibi eşittirler." (Kudâî, Müsnedü'ş-şihâb, 1/145.)

E) "Zenginlik mal çokluğu değil, gönül tokluğudur." (Buhârî, Rikak, 15.)

14. Budistlere göre insan nefsinin esiridir. O her zaman mutluluk, servet, güvenlik, başarı, uzun ömür ve haz peşinde koşar. Ama ilginçtir ki her zaman şansına acı, ıstırap, hastalık ve başarısızlık düşer. Ayrıca ölüm de herkesi bekleyen kaçınılmaz sondur. Aslında biz hayata sarılmakla kendimizi, acı, ıstırap deryasına atmış oluruz. Dolayısıyla bütün sıkıntılardan kurtulmanın yolu her türlü arzuyu bırakmaktır.

Parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir.

A) Sıkıntılardan kurtulmanın yolu arzuları bırakmaktır.

B) İnsan nefisinin esiridir, asla bu durumdan kurtulamaz.

C) İnsanoğlu her zaman haz peşinde koşar.

D) Yaşadığımız hayat acı ve ıstıraplarla doludur.

E) Ölüm herkes için kaçınılmaz bir sondur.

15. Hinduizm'de yoga ve meditasyon önemli dinî ritüellerdendir. Yoga insanın beden, zihin ve manevi gücünü bir araya getirme egzersizidir. Meditasyon zihni olumsuz düşüncelerden arındırma ve bir rahatlama yöntemidir. Yogadaki fiziksel duruşlar ve nefes kontrol teknikleri, zihnin dış dünyayla ilgisini tamamen keserek tek bir nesneye yoğunlaşmasını sağlar. Böylece beden ile ruh, hareket ile zihin, his ile sezgi arasındaki ahengi sağlayarak ezelîye, kâinatın değişmez özüne ulaşmaya ve tabiatüstü güçlerle temas kurmaya çalışıldığına inanılır. Ruhun yoga sayesinde bedenden ayrılıp ölümsüzlüğe ulaştığı kabul edilir. Bu sayede kişi tanrısal âlemle iletişim kurarak nihaî kurtuluşa erer.

Parçaya göre Hinduizm'de yoga ve meditasyonla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hinduizm'de önemli bir dini ritüel olarak yapılmaktadır.

B) Zihnin dış dünyayla olan ilgisinin tamamen kesilmesini sağlar.

C) Tabiatüstü güçlerle temas kurabilmek için yapılır.

D) Bir egzersiz ve spor faaliyeti olarak bedeni rahatlatmak için yapılır.

E) Ruhun bedenden ayrılıp ölümsüzleştiğine ve Tanrıyla iletişime geçtiğine inanılır.

16. Budizm, Buda'nın öğretilerine dayalı olarak gelişen dini bir gelenektir. Buda, MÖ 6. yüzyılda Kuzey Hindistan'da Himalayalar'ın eteklerindeki bir krallıkta dünyaya gelmiştir. Budizm'in kurucusu Siddharta Gautama Sakyamuni Hinduizm'e mensup bir ailede doğmasına rağmen Hinduizm'in çok tanrıcılığına, Brahmanlar denilen din adamlarının otoritelerine ve kast sistemine karşı çıkmıştır. Ona gerçeği olduğu gibi gördüğü için aydınlanmış, uyanmış anlamında "Buda" adı verilmiştir. Soyut metafizik tartışmaları bir yana bırakarak duyguları dizginleme, ahlâken temizlenme, insanları eşit görme, insanlara ve diğer canlılara sevgi ve şefkat duyma gibi ilkeleri ön plana çıkaran Budizm'in hedefi hayattaki acı, ıstırap ve tatminsizliğin kaynaklarını açıklamak ve bunları gidermenin yollarını göstermektir.

Parçaya göre Budizm için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hindistan'da ortaya çıkmış bir dindir.

B) Buda'nın öğretilerine dayanmaktadır.

C) Kast sistemine tepki olarak ortaya çıkmıştır.

D) Amacı insan hayatındaki acı ve ıstırapları gidermektir.

E) Buda'yı tanrı olarak kabul eden bir dindir.

17. Hinduizm’de inek, yılan, maymun ve fare gibi bazı hayvanlar kutsal kabul edilir. İnekler yer, gök ve hava âleminin anası olarak görülür. Doğurganlık ve bereketin sembolüdür. İnekler, caddelerde, alışveriş ve iş yerleri gibi bazı mekânlarda serbestçe dolaşır. Trafik ineklerin hareket durumuna göre düzenlenir. İneğin sütü, peyniri, yoğurdu ve tereyağının temel besin maddeleri olması, dışkısının tezek olarak, idrarının ise tedavi amacıyla kullanılıyor olması ona Hint toplumunda ayrıcalıklı bir konum kazandırmıştır. Ayrıca ineklerin kesilmesi ve yenilmesi kesinlikle yasaktır. İneklerin tabu ve dokunulmaz olduklarına dair inanç günümüzde de devam etmektedir. Fakat bu durum ineklerin sahipsiz ve bakıma muhtaç olmalarına yol açmaktadır.

Paragrafa göre Hinduizm’in kutsalları hakkında aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) İnekler yer, gök ve hava âleminin anası olarak görülür.

B) İnekler trafiği olumsuz yönde etkilese de müdahale edilmez.

C) İneklerden elde edilen ürünlerin kullanılması yasaktır.

D) İnekler bir tabu ve dokunulmaz olarak kabul edilir.

E) İnekler dışında yılan, maymun ve fare de kutsal kabul edilir.

18. Budizm, Asya ve Ön Asya'ya doğru yayılırken, 1. yüzyılda Batı Türkistan'da, daha sonra Doğu Türkistan'da Türkler bu dinle tanışmıştır. Ancak içinde kutsal dilencilik, oturup bağdaş kurup tefekküre dalmak (meditasyon) bulunan bu din, onlara cazip gelmemiştir. Et yemeye, kurban kesmeye, ata binip kılıç kuşanmaya alışkın, tabiatla haşir neşir olmuş Türkler, vejetaryen bir diyete dayanan Budizm’e ısınamamışlardır. Onların daha sonra İslam'ı büyük bir hevesle benimsemelerinde bu hususlar ve cihat anlayışı yanında, Budizm'de yer almayan hem eski Türklerde hem de İslam'da bulunan kuvvetli tek Tanrı inancı rol oynamıştır.

Parçaya göre Budizm’in Türkler arasında <u>kabul görmemesinin</u> sebebi nedir?

A) Türklerin yaşadığı coğrafyadan uzak bölgelerde ortaya çıkması

B) Budizm’de peygamberlik ve ahiret inancının olmaması

C) Türklerin yaşam biçimine uymayan pasif bir hayat sunması

D) Türklerin göçebe hayat kültürünün Budizm’de olmaması

E) Budizm’in sadece belli bir bölgeye has bir din olması

19. Budizm’in kurucusu Siddharta Gautama, Hindistan’ın kuzeydoğusunda Nepal’in bulunduğu bölgedeki Sakya kabilesi yöneticisinin çocuğu olarak MÖ 563’te doğmuştur. “Buda” ismi kendisine ilhama kavuşmuş, aydınlanmış, uyanmış anlamında sonradan verilmiş bir lakaptır. Sarayda yaşarken yirmi dokuz yaşına geldiğinde acılar karşısında ruh sükûnetini yitirmeyen bir keşişten etkilenerek gerçek hayatın saraydakinden farklı olduğunu anlamıştır. Sarayı, karısını ve oğlunu terk ederek altı yıl boyunca tek başına çileli bir hayat yaşamayı seçmiştir. Ardından, aşırı zevk düşkünlüğü gibi dünyadan uzak bir hayat yaşamanın da insanı gerçeğe ulaştıramayacağını anlamıştır. Bodhi ağacı denilen bir tür incir ağacının altında düşünce hâlinde iken aydınlanmaya erişmiştir. Bu iki hayat dışında başka bir yol “orta yol” olabileceği kanaatine ulaşmıştır. Buda, iki aşırılık arasında orta yolu telkin etmiştir. İki aşırılıkta ıstırap varken orta yolda, bilgi, kurtuluş ve mutluluk vardır. Bu orta yol kişiyi Nirvana’ya ulaştıracaktır. Nirvana’ya ulaşmak için kötü huylara sahip benliği, arzu ve ihtirası yok etmek, hikmet olgunluğuna kavuşmak gerekmektedir.

Buda’ya göre Nirvana’ya ulaşmanın yolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çileli bir hayat yaşamak

B) Aydınlanmak için bütün zevkleri yaşamak

C) Dünyanın bütün zevklerini terk etmek

D) Tüm aşırılıklardan uzak orta yolu seçmek

E) Nirvana’ya ulaşmak için her yolu denemek

20. Budizm'de ibadetin objesi Buda’dır ve ferdî ibadet esastır. Mabetlerde bu amaca yönelik olarak yapılmış küçük bölümler bulunmaktadır. İbadet amacıyla gelenler bu bölümlerde ibadetini dilediği şekilde yerine getirir. Budizm’de ibadet mabede bağlı olmayıp evde de yapılabilir. Bu yüzden her Budist’in evinde zihinsel olarak odaklanıp ibadet edeceği bir Buda heykeli veya resmi bulunur. Yüce bir varlığa karşı belirli bir ibadet ve duanın söz konusu olmadığı Budizm’de zamanla Buda tanrılaştırılmış ve ibadetin ana merkezine oturtulmuştur.

Buna göre aşağıda Budizm’in ibadetleri hakkında verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

A) İbadet ve dua yüce bir varlığa yapılır.

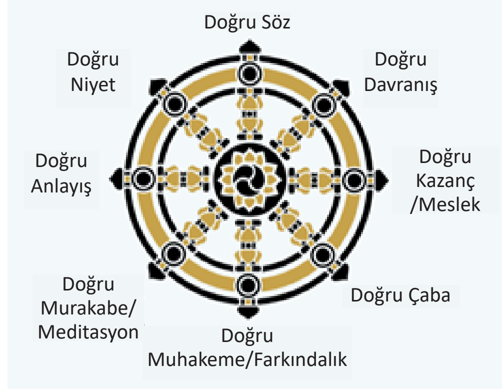
B) İbadet kutsal kabul edilen tanrılar için yapılır.

C) İbadet toplu olarak yapılmak zorundadır.

D) İbadet sadece mabetlerde yapılabilir.

E) İbadet anlayışı süreç içerisinde değişime uğramıştır.

21. Buda'ya göre insanoğlu şu beş unsurdan oluşmaktadır. Bunlar; vücut, duyular, idrakler, eğilimler ve bilinçliliktir. Buda'nın öğretisinin odak noktası bu dünyada acı ve ıstırap veren her şeyden kişiyi kurtararak Nirvana'ya ulaşmasını sağlamaktır. Nirvana'ya ulaşmak için ise "sekiz dilimli yolu" takip etmek gerekir.

Buna göre hangisi Budizm'deki sekiz dilimli yol içerisinde bulunan doğru davranışlardan birisi <u>değildir</u>?

A) Canlılara zarar vermemek

B) Farklı dinlere mensup bireylerin özgürlüğünü kısıtlamak

C) Hırsızlık yapmamak

D) Zina etmemek

E) Akıl ve iradeye zarar veren içeceklerden uzak durmak

22. Budizm'in kurucusu Buda'nın söylemlerine bakıldığında tanrı konusunda ilgisizlik göze çarpar. Hinduizm'de 'ebedi ve değişmez öz' olarak kabul edilen atman inancına karşılık Buda, anatta/anatman yani 'hiçbir özün olmadığı' şeklinde bir görüş dile getirir. Hiçbir özün varlığını kabul etmeyen bu düşünce Buda'nın tanrı düşüncesine bakışını göstermektedir. Bu nedenle Budizm'de ...

Verilen paragrafı en uygun şekilde tamamlayan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) Belirli bir tanrı inancı yoktur.

B) Tanrı olarak iki varlıktan söz edilebilir.

C) Tanrıların çokluğu dikkat çeker.

D) Hinduizm'deki tanrı inancı ile benzerlik gösterir.

E) Tanrı inancı yerine insan sevgisi ön plana çıkarılmaktadır.

23. Budizm'de ruhban hayatı; fakirlik, bekârlık ve sessizliğe dayanır. Rahipler manastırda bir köşeye çekilip insanlardan uzak yaşarlar. Rahiplik teşkilatına giren saç ve sakalını keser, sarı elbiseler giyer ve yetkili rahibin önünde üç defa "iman ikrarında" bulunur. Budist rahipler erken kalkar ve kısa bir duadan sonra günlük yiyeceğini toplamak için dilencilik için çıkar ve iki öğünlük yiyeceği sadaka tasına biriktirdikten sonra manastırlarına geri dönerler. Rahipler günlerini genel olarak kutsal kitap okuma, meditasyon ve dua ile geçirirler. Budizm'in kurallarına uymayan rahip geçici veya sürekli olarak Sangha'dan çıkarılabilir. Evli insanlar din adamı olabilir ancak rahip ve rahibe iken evlenmek yasaktır. Budistler arasında en büyük ayrılık, rahipler ile rahip olmayanlar arasındadır. Sadece önceki hayatında rahip olanların Nirvana'ya ereceğine inanılır. Katil, hırsız, esir, asker, bulaşıcı hastalığa yakalanan, bedensel maluliyeti olan dışında herkes rahip veya rahibeliğe başvurabilir.

Verilen metne göre Budist rahipler hakkında aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Rahipler herkesten uzak sessiz bir hayat yaşarlar.

B) Rahipler dilencilik yaparak geçimlerini sağlarlar.

C) Nirvana'ya ulaşmak için rahip olmak şart değildir.

D) Rahipler günlerini meditasyon ve dua ile geçirirler.

E) Bedensel engelli ve bulaşıcı hastalık taşıyanlar rahip olamaz.

24. Konfüçyanizm'in gayesi erdemli ve üstün insan yetiştirmektir. Konfüçyüs'e göre insan özü itibarıyla iyidir. İyilik öğrenilebilen bir niteliktir. Bu nedenle herkes iyi olabilir. Ona göre üstün insan tanımında soyluluk değil erdemli olmak esastır. Büyük ve üstün insan erdemi; küçük insan ise rahatını düşünür. Üstün insan kanunlar üzerinde kafa yorar; küçük insan ise kendi faydasını arar. Büyük ve üstün insan daima memnun ve rahattır. Küçük insan ise daima üzüntü ve telaş içindedir.

Konfüçyüs'e göre aşağıdakilerden hangisi üstün insanın özelliklerinden biridir?

A) Rahatını düşünmek

B) Üzüntü içinde olmak

C) Telaş içinde olmak

D) Faydacı bir anlayışa sahip olmak

E) Erdemli olmak

25. Budizm'de sadaka tası, Buda'nın ulviyet işareti sayılır. Aynı zamanda sadaka tası Buda'nın dünyevi hakimiyetten uzak durduğunun sembolüdür. Budist rahipler, kendinden sonra yerlerine geçenlere otoritelerini devretmelerinin alameti olarak sadaka toplamak için kullandıkları çanaklarını verirler. Rahipler geçim kaynaklarının dilencilik olduğuna inanır ve hiç bir aşağılık duygusuna kapılmazlar. Bunun tembellik ve miskinlik olduğu hissini duymazlar. Bilakis nefsi köreltttiğine ve tefekküre yardım ettiğine inanırlar. Yine ikramın en yüksek fazilet olduğuna, sadaka kabulünün ise sadaka sahiplerine kazanç sağladığına inanırlar. Dilencilik sebebiyle çok kere aşağılayıcı olaylarla da karşılaşırlar. Ancak onlara göre gururu sindirmenin en güzel yolu dilenciliktir.

Metne göre Budist rahipler neden dilencilik yapmaktadırlar?

A) Tembellik ve miskinlik yaptıkları için.

B) Yapabilecekleri bir meslekleri olmadığından.

C) Nefsi ve gururu köreltttiğine inandıkları için.

D) Gelir düzeyleri çok düşük olduğu için.

E) İbadet etmekten çalışmaya vakitleri kalmadığı için.

26. Budistler önemli kimselerin mezarına çiçek sunar ve mum yakarlar. Ölüler yakılsa da bu genel bir uygulama değildir. Çocuklar ve fakir kimselerin cesetleri gömülür, zengin aileler ise ölülerini yakarlar. Yakma işlemi ölümden sonraki 3-7 gün arasında yapılır. Yedi gün boyunca çeşitli rahip gruplarının katkılarıyla birçok tören icra edilir. Bu törenlerde, ölünün ruhunun ilgili âleme geçmesi için yardım edilir. Yakılmayan cesetler bazı alanlara konularak bunların vahşi hayvanlar tarafından parçalanmasından veya bozulmasından rahiplerin ibret almaları istenir.

Metne göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Budizm'e mensup tüm bireylerin cesetleri yakılmaktadır.

B) Ölüleri yakma uygulaması genellikle zengin ailelerde görülür.

C) Tüm Budistler cenaze törenlerini aynı şekilde yapmaktadır.

D) Yakılmayan ölülerin ruhunun acı çekeceğine inanılır.

E) Ölülerin cesetleri hayvanları beslemek için kullanılır.

27. Budizm hiç bir canlıyı incitmemeyi emreder ve tüm canlıların birbirine akraba oldukları kabul edilir. Tenasüh inancına göre bugün hayvan olanın sonraki hayatta insan olarak, insan olanın da hayvan olarak gelebileceği kabul edildiğinden hayvanlara zarar vermekten çekinilir. Hayvana zarar verenin sonraki hayatta dünyaya hayvan olarak geleceğine ve aynı muameleyle karşılaşacağına inanılır. Kim bir hayvana kötü davranırsa belki bir zaman sonra kendisi de o hayvanın durumuna düşebilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Budizm'deki tenasüh/reenkarnasyon inancına sahip bir kişinin yapacağı doğru bir davranıştır?

A) Birlikte yaşadığı insanların can ve mal güvenliğini ihlal etmek

B) Budist olmayan insanlara karşı düşmanca tavır göstermek

C) İnsanlara besin kaynağı olması için hayvanların etinden yararlanmak

D) Kendisine yapılmasını istemediği bir davranışı hiçbir canlıya yapmamak

E) Zararlı ve yırtıcı hayvanlardan korunmak için onları öldürmek

28. Sihizm,16. yüzyılda Hindistan'da ortaya çıkmış, İslam ve Hinduizm karışımı bir dindir. Günümüzde Hindistan'da önemli bir yer tutan bu dinin dünyanın çeşitli yerlerinde üyeleri bulunmaktadır. İslam'ın Hindistan'da yayılmasıyla beraber bazı Hindular İslam'a girerken bazıları da Hinduizm'i İslam'la uzlaştırmaya çalışmışlardır. Bu kapsamda İslâm'ın tevhide dayalı sınıfsız toplum anlayışı ve bölgede yaşayan mutasavvıfların öğretisi Hint toplumunu derinden etkilemiştir. Hinduların çok tanrılı ve putperest inanışlarına, kast sistemine ve Brahmanlar'ın (din adamlarının) aşırılığa varan uygulamalarına karşı bir tepki olarak XV. yüzyılın sonlarında Hindistan'ın kuzeybatısındaki Pencap bölgesinde ortaya çıkmıştır. Sih dini aşırı ibadet ve riyâzet yerine ahlâkî davranışlara önem veren, uzlaştırmacı ve eşitliği esas alan bir dinî hareket olarak gelişmiştir.

Parçaya göre Sihizm hakkında aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) İslam ve Hinduizm'in bazı özelliklerini içerisinde taşır.

B) İslam'ın tevhide dayalı sınıfsız toplum anlayışından etkilenmiştir.

C) Müslüman olmak isteyen Hinduları engellemek için oluşturulmuştur.

D) Hinduizm'deki putperestliğe ve kast sistemine karşı çıkmıştır.

E) Gereğinden fazla ibadet yerine ahlaki davranışları ön plana çıkaran bir dindir.

29. Sihizm başlangıçta siyasi bir hareket olmasına rağmen daha sonra dinî bir kimlik kazanmıştır. Guru Nanak, Kuzey Hindistan'da vaazlarda bulunmuş ve uzlaşmacı Sih Hareketi'ni kurmuştur. O, İslam inançları ve ahlaki öğretilerinden etkilenmiştir. Ona göre Tanrı tek, ebedî, görünmez, sözle anlatılmaz, her yerde hazır ve nâzırdır. Nanak, bununla birlikte Hint felsefesinden gelen Nirvana tasavvurlarını benimsemiş, tenasüh fikrini kabul etmiş, fakat avataralara (tanrının bedenleşmiş görüntüsü) inanmayı reddetmiştir. Tanrı'nın birliği, ibadette ilahî adın tekrar tekrar zikredilmesi, çeşitli kastlardan insanların eşitliği, putlara tapınmanın kötülüğü, sevginin önemi ve rehber olarak Guru'ya (öğretmen) ihtiyaç bulunduğu şeklinde özetlenen bu dinî anlayış, Guru Nanak tarafından hayat nizamı olarak sistemleştirilmiştir.

Parçaya göre Sihizm İslam'ın hangi öğretisinden etkilenmiştir?

A) Peygamber anlayışından
B) Cennet cehennem inancından
C) İbadet anlayışından
D) Tek tanrı inancından
E) Ahiret düşüncesinden

30. XV. yüzyılın sonlarında Hindistan'ın kuzeybatısındaki Pencap bölgesinde ortaya çıkmıştır. Hinduizm'deki putperestliğe, kast sistemine ve Brahmanların aşırılığa varan uygulamalarına karşı bir tepkidir. İslâm'ın tevhide dayalı sınıfsız toplum anlayışı ve bölgede yaşayan mutasavvıfların öğretisinden etkilenmiştir. İslam dininin Hindistan'da yayılmasıyla beraber kurucusu Guru Nanak, İslam ile Hinduizm arasında orta bir yol tutarak yeni bir sistem oluşturmuştur.

Paragrafta hakkında bilgi verilen din aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sihizm
B) Taoizm
C) Budizm
D) Mecusilik
E) Caynizm

31. **Sihler;**

I. Tanrı'nın mutlak tekliğini kabul ederler. Bundan dolayı Tanrı'nın tasvir edilmesini (resim veya heykellerle) reddederler.
II. Ruhun bir bedenden başka bedene geçtiğine inanırlar.
III. Hangi ırk ve soydan olursa olsun herkesin eşitliğini savunurlar.
IV. İnsanın bu dünyadaki ve sonraki hayattaki konumunun tamamen kendisine bağlı olduğunu ortaya koyan Karma inancını kabul ederler.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangileri Sihizm'i, Hinduizm'den ayıran özellikler arasında yer alır?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

32. Sihizm'de, İslam'ın Allah (c.c.) inancına paralel tarzda bir yaratıcı tanrı kabul edilir. Onun hiçbir benzeri, şekli ya da sureti düşünülmez. Şekilsiz ve üstün varlık ebediyet âleminde yaşar. Yarattıkları üzerine merhamet nazarını atar. Bu âlem bütün kıtalar ve evrenleri içerir ve bunlar sayısızdır. Dünyalar orada bulunur, hepsi onun iradesine itaat eder. Resimlere, heykellere ya da suretlere tazim (yüceltmek) etmenin küfür olduğuna inanılır. Tanrı ile ilgili tanımlamada yapılacak olan herhangi bir sınırlamanın yanlış olduğu düşünülür ve Tanrı'nın birçok tarzda, birçok yerde ve birçok isimle tezahür ettiği ancak onunla ilgili en doğru isimlendirmenin 'Hak' olduğu belirtilir. Hindulardan farklı olarak Tanrı'nın inkarnasyonu (tanrının insan şekline girerek insanlara yol göstermesi) ya da avatarası (tanrının bedenleşmiş görüntüsü) inancı kabul edilmez.

Buna göre Sihizm'deki Tanrı inancı hakkında aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Her şeyin yaratıcısının tek bir tanrı olduğuna inanılmaktadır.
B) Yarattıklarına merhamet eden bir tanrı anlayışı vardır.
C) Bütün evreni sürekli idare eden tanrı inancı vardır.
D) Tanrı'nın insan şeklinde görünebileceğine inanılmaktadır.
E) Tanrı'nın heykellerinin yapılmasının küfür olduğu inancı vardır.

33. Dinler Tarihi dersinde İsmail Hoca öğrencilerine Sihizm'in inanç esaslarından bahsetmektedir: "Sihler diğer birçok dinin aksine bir cennet ya da cehennemin varlığını kabul etmezler. Bunun yerine Tanrı'nın mutlak hakikat ve sevgisinde son bulmak bir nevi cenneti; bundan uzaklaşmak ise ebedi döngü olan cehennemi ifade eder. Kurtuluş için kişinin, Beş Hırsız ve Beş Silaha dikkat etmesi gerektiğini söylerler. Bunlardan Beş Hırsız: Kibir, öfke, hırs, tutku ve şehvet gibi duygulardır. Bu hasletlerin, insanın tüm iyiliklerini götüreceğine inandıkları için bunlar beş hırsız olarak nitelendirirler. Beş Silah ise kanaat, hayırseverlik, şefkat, iyi davranış ve alçak gönüllü olmaktır. Bunların insanı iyiliğe ve güzelliklere yönlendireceğine inanmaktadırlar."

Öğretmenini dikkatle dinleyen Ahmet, Sihizm'in İslam inancıyla birçok konuda benzerlik gösterdiğini söylemiştir. Bunun üzerine İsmail Hoca insanın kurtuluşu için dikkat etmesi gereken beş hırsız ve beş silahın Peygamber Efendimizin hadislerinde birçok örneğinin olduğunu dile getirmiş ve öğrencilerinden bunlara örnek vermelerini istemiştir.

Öğrencilerden hangisinin verdiği örnek konuya uygun <u>değildir</u>?

A) Akif: "Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez..." (Müslim, Îmân, 147.)

B) Feramuz: "...Allah (c.c.) için tevazu gösteren kişiyi Allah (c.c.) ancak yüceltir." (Müslim, Birr, 69.)

C) Mustafa: "Müslümanın Müslüman kardeşini küçük görmesi, kötülük olarak ona yeter." (Tirmizî, Birr, 18.)

D) Abdullah: "...Sizin en hayırlılarınız da hanımlarına karşı en iyi davrananınızdır." (Tirmizî, Radâ, 11.)

E) Yusuf: "...Allah'a (c.c.) ve ahiret gününe inanan kişi, ya hayır söylesin ya da sussun." (Ebû Davûd, Edeb, 122.)

34. Sih dininin inanç esaslarının başında Tanrı'nın varlığına ve birliğine iman gelir. Sihizm bu bakımdan İslâm'a yakındır. Sihizm'e göre Tanrı bir ve tektir, her şeyin yaratıcısıdır. Aslında kavranılamaz olan Tanrı, insanlar kendisini bilsinler diye kavranabilir hale gelmiştir. Yani Tanrı'nın insanlar tarafından bilinemeyen yönleri olduğu gibi bilinebilen özellikleri de vardır. Bütün yaratılmış varlıklarda değişme özelliği bulunmasına karşın Tanrı ezelî, ebedî ve zamanın ötesinde olup asla değişmeyendir. O hem sabit hem süreklidir. O hiçbir şeye benzemez, her yerde hâzır ve nâzır olup her varlığın özünde bulunur. Nanak, Tanrı'dan bahsederken "sözle anlatılamaz", "şekli olmayan, şekilsiz" gibi ifadeler kullanmıştır.

Parçaya göre Sihizm'in tanrı inancı hakkında aşağıda yer alan ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Benzeri olmayan tek bir tanrının varlığına inanılır.

B) Tanrı insanlar tarafından tam anlamıyla kavranılamaz.

C) Tanrı ezeli ve ebedi olup asla değişmeyendir.

D) Tanrı hiçbir şeye benzemez, her yerde bulunur.

E) Tanrı'nın yaratması bir defaya mahsus olup sürekli değildir.

35. Sih dini çile ve riyâzet anlayışını reddeder. Oruç, kurban, kefaret vb. ibadet ve uygulamalar bu dinde yoktur. Ancak sadaka kültürü gelişmiş olup bir Sih mal varlığının onda birini din kardeşlerine ve Sih toplumuna vermekle yükümlüdür. Sih dininde en önemli ferdî ibadet 'Nam simran'dır (Tanrı'nın ismini zikretme). Bu ibadet sadece ismin tekrarından ibaret olmayıp, bu yolla kişi isim (Nam-Tanrı) üzerinde tefekkür ederek saflaşır ve Tanrı'ya yaklaşır. Zira ismi devamlı şekilde hatırlamak suretiyle her an Tanrı'nın kendisini gördüğünü düşünür. Bu da onu kötülük işlemekten korur.

Sihizm'deki en önemli ferdi ibadet olan "Nam simran" İslam dinindeki hangi ibadetle benzerlik göstermektedir?

A) Namaz

B) Hac

C) Zikir

D) Oruç

E) Zekat

36. Sihizm dininin en önemli tapınağı, Pencap eyaletindeki Amritsar'da bulunan Altın Tapınak'tır. Burası bütün Sihler için en kutsal mekandır. Büyük bir havuzun ortasında inşa edilen bu mabedin dört tarafında Sih dininin bütün kastlara açık olduğunu belirtmek için birer kapı bulunur. Hac ibadetine karşı çıkılsa da burayı hacı olmak ya da şifa bulmak amacıyla ziyaret edenlerin sayısı oldukça fazladır. Mabetlerde en önemli husus, kutsal kitap Guru Granth Sahib'e insan bir guruya olduğu gibi gerekli saygının gösterilmesidir. Mabede ayakkabılarını çıkararak giren bir Sih önce Guru Granth Sahib'in önünde saygıyla eğilir veya secde eder. Ardından kitaba arkasını dönmemeye dikkat ederek yere oturur ve cemaate katılır. Başı örtülü olan kadınlar erkeklerden ayrı yerde oturur. Sih mabetlerinde hiçbir put, resim veya heykel bulunmaz. Mabetlerinde yer alan en dikkat çekici yazı ise 'Tanrı birdir.' manasındaki 'İk onkar'dır. Mabetlerde ve gündelik yaşamla ilgili diğer durumlarda cemaat arasında en saygın kişi ibadetleri yönetir. Bu yönden Sih dininin İslam'dan etkilenmiş olduğu açıktır.

Parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Sihler şifa bulmak maksadıyla Altın Tapınak'ı ziyaret ederler.

B) Sih mabetlerinde tanrı tasviri yerine "Tanrı birdir" yazıları yer almaktadır.

C) Mabede giren Sih ilk olarak kutsal kitabın önünde eğilir.

D) Sih mabetlerine herkes istediği gibi girebilir ve istediği yerde oturabilir.

E) Sih mabetlerinde hiçbir şekilde put, heykel veya resim bulunmaz.

37. Sihizm'in belirli bir ibadet günü olmamakla birlikte Batıda Hıristiyan ülkelerde yaşayan Sihler toplu ibadetlerini pazar günü ifa ederler. Sabah erkenden meditasyon yapmak ve dua etmek Sihlerin günlük ibadetleri arasındadır. Sih geleneğinde İslam ve Hinduizm'de görülen hac, oruç ve kurban gibi ibadetler yoktur. Yine İslam ve Yahudilik gibi inanç sistemlerinde görülen sünnet olma geleneği de Sihizm'de yoktur. Sihler, Budizm'de ön plana çıkarılan çileli keşişlik yaşantısına, dilenciliğe ve dulların yakılması geleneğine de karşı çıkarlar.

Paragrafa göre aşağıdakilerden hangisi Sihizm ile İslam dini arasındaki benzer özelliklerden birisidir?

A) Hac

B) Dua

C) Kurban

D) Oruç

E) Sünnet

38. Sih geleneğinin kutsal metni Guru Granth Sahib aslında birçok farklı dinsel geleneğe ait metinlerin, hikmetli sözlerin, şiirlerin, ilahilerin ve benzeri materyalin bir derlemesinden ve yorumundan ibarettir. Bu özellik kutsal metnin diline de yansımıştır. Pencabi lisanında olan metinde Farsça, Sanskritçe ve benzeri farklı lisanlarda metinler de bulunmaktadır. Guru Granth Sahib, Nanak'ın ve diğer guruların söz ve yorumları yanında Kabir, Namdev ve Ramanand gibi düşünürlerin şiirlerini de içerir. Bu metin ilk kez beşinci Guru Aryan Dev tarafından 1604'te derlenmiştir. Bununla birlikte Sihler, daha önceki dönemde de guruların kendilerine gelen vahiyleri derlediklerine inanırlar.

Buna göre Sihlerin kutsal kitabı hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

A) Kutsal kitap Guruların sözlerinden oluşmaktadır.

B) Guru Granth Sahib'i oluşturan metinler Hinduizm'in kutsal kitabından alınmıştır.

C) Kutsal kitap Hint kültürünün şiir ve ilahileri ile doludur.

D) Guru Granth Sahib birçok dile çevrilerek yaygınlaştırmışlardır.

E) Sihlerin kutsal kitabı birçok dine ait metinlerin derlenmesinden ibarettir.

39. Sihizm'in, Hıristiyanlık ya da Yahudilikte olduğu gibi belirli bir ibadet günü olmamakla birlikte Batı'da Hıristiyan ülkelerde yaşayan Sihler toplu ibadetlerini pazar günü ifa ederler. Sabah güneş doğmadan önce meditasyon yapmak ve dua etmek onların günlük ibadetleri arasındadır. Her ne kadar genel yapısı itibariyle İslam ve Hinduizm arasında bir din olsa da Sihizim'de İslam ve Hinduizm'de görülen hac, oruç ve kurban gibi ibadetler yoktur. Sihler İslam ve Yahudilik gibi inanç sistemlerinde görülen sünnet olma geleneğine de yer vermezler.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi Sihizm ile Hinduizm arasındaki benzer özelliklerden birisidir?

A) Hac

B) Kurban

C) Meditasyon

D) Oruç

E) Nirvana

40. Sihler ölülerine karşı son görevlerini genellikle Hindular gibi onları yakarak yerine getirirler. Duruma göre cesedin yakılmadan akarsuya bırakılması veya toprağa gömülmesi de rastlanan uygulamalardandır. Ölünün yakılması ailenin sorumluluğu kapsamındadır. Ölen kişi yıkandıktan sonra ona temiz elbiseler giydirilir. Ateşi en yakın akrabası veya arkadaşlarından biri yakar. Yanma süresince ilahiler okunur. Sonunda küller akarsuya bırakılır veya toprağa gömülür. Yakma işleminin ardından Guru Granth Sahib'in on günde hatmedilmesi gerekir. Sih kültüründe ölüm olgusu, aslına dönme ve Tanrı ile bütünleşme anlamına geldiği için korkulacak bir husus olarak görülmez. Bu yüzden ağlamak ve ağıt yakmak hoş karşılanmaz. Sih dininde kocası ölen kadının yakılması şeklindeki Hindu uygulaması kabul görmemiştir. Kadın erkek ayırımına yer vermeyen Sih dininde dul kadınlar tekrar evlenebilir.

Parçadan hareketle Sihizm ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Açık bir şekilde öldükten sonra dirilme ve ahiret inancı vardır.

B) Ölülerine saygının bir gereği olarak beyaz elbiseler giydirirler.

C) Ölüleri akarsuya bırakma ve gömme en fazla tercih edilen uygulamalardır.

D) Ölüm bir yok oluş değil kişinin aslına dönmesi olarak değerlendirilir.

E) Ölüm, Tanrı'ya ulaşmak olduğu için ağlamak yerine ağıt yakılması istenir.

41. Konfüçyüs on dokuz yaşında bir okul açmış ve öğrenci yetiştirmeye başlamıştır. Onun metodu yeni görüşler ortaya koymak değil sadece eskilerin hikmetli sözlerini aktarmak şeklinde olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Konfüçyüs'ün öğretilerinin temel amacıdır?

A) Çin'in kadim kültür ve düşüncesini yeni nesillere aktarmak suretiyle iyi bir yönetim oluşturmak

B) Geçmişin faziletli idarecilerinin Çin'e barış ve huzuru nasıl getirdiklerini göstermek

C) Öldükten sonraki hayatın iyi olmasının kişinin bu dünyadaki yaşantısına bağlı olduğunu göstermek

D) İdeal bir devlet için ahlaklı ve faziletli idarecilerin görevlerini layıkıyla yerine getirmesini sağlamak

E) Dini ritüellerin yerine getirilmesinde görülen eksikleri tespit ederek toplumsal bilinç oluşturmak

42. Konfüçyanizm, MÖ 6. yüzyılda Çin'de ortaya çıkan ve Konfüçyüs'ün öğretilerinden yola çıkarak geliştirilen ahlak temelli bir dindir. Çin'in en etkili düşünürlerinden birisi olan Konfüçyüs Tanrı inancı ve ahiret gibi konularda söz etmemiştir. Kendisinin tanrı olduğuna dair bir beyanı da olmamıştır. Han hanedanlığı döneminden itibaren pek çok aile tarafından yapılan atalara tapınma ritüeline Konfüçyüs'e ibadet etme de eklenmiştir. MÖ 125'te ona, imparatorlara verilen şeref ve paye verilmiş, MÖ 59 senesinden başlayarak imparator, memurlar ve mektep çocukları tarafından devlet ilahına layık bir şekilde tapınılmış ve adına sayısız mabet inşa edilmiştir. Tarihsel süreç içerisinde Konfüçyüs'e 'Saygıdeğer Ni, İyi Yetişmiş Bilge', En Büyük Muallim' ve 'K'ung, Eski Muallim, Gerçek Bilge' gibi unvanlar verilmiştir. İmparator Yuan Tsung (MS 713-776) ona 'İyi Yetişmiş Bilge Kral', Cheng Tsung (1068-1086) ise 'İmparator' unvanını vermiştir. Nihayet Çin'de 1906'da Gök'e sunulan kurbanların aynısının Konfüçyüs'e de sunulacağına dair bir ferman da yayımlanmıştır.

Paragrafla ilgili <u>en kapsamlı</u> yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konfüçyüs'e tarihî süreç içinde pek çok unvan ve paye verilmiştir.

B) 1906 yılında Gök'e sunulan kurbanların Konfüçyüs'e sunulması yeni bir aşamadır.

C) Bir bilge olan Konfüçyüs'ün görüşlerini benimseyen halk zamanla onu ilahlaştırmıştır.

D) Konfüçyanizm'de ibadetlerin şekli ve sayısı uzun yıllar içinde tamamlanmıştır.

E) Konfüçyüs'e saygı gösterisi olarak başlayan ritüeller zamanla ibadete dönüşmüştür.

43. **Çin'in büyük filozoflarından biri olan Konfüçyüs (Kung Fu- Tzu, MÖ 551- 478) ile ilgili olarak;**

I. Hayatının ilk yılları yoksulluk içinde geçmiştir.
II. Geçmişlerin hikmetini yorumlamakla uğraşmıştır.
III. Hayatının büyük bir kısmı Nepal'de geçmiştir.
IV. Hayatının son beş yılında meşhur eserlerini kaleme almıştır.
V. Öğrenci yetiştirme ve öğretilerini yayma imkânı bulamamıştır.
VI. Ölümünden sonra şöhreti yayılmış, mezarı bir ziyaret yeri haline getirilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I, II ve III

B) I, II ve IV

C) I, II, IV ve VI

D) II, III, IV ve V

E) III, IV, V ve VI

44. Konfüçyüs, ideal bir toplum kurmada, halkı esas almakta ve onların yetiştirilmesini, refah ve saadete kavuşturulmasını istemektedir. Konfüçyüs'ün etkisi, öğrencisi Tseng-Tzu, torunu Tzu-Ssu, en büyük takipçisi Mensiyüs ve Hsün-Tzu'nun öğretileri sayesinde ölümünden kısa süre sonra artmaya başlamıştır. Kısa ömürlü Ch'in hanedanlığı döneminde geçici olarak unutulduktan sonra, Han hanedanlığı döneminde (MÖ 206 - MS 225) meşhur olmuş, ahlaki ve politik etkileri giderek artmaya başlamıştır. Hatta o dönemde onu tanrılaştırma teşebbüsleri bile olmuştur. Lu'nun prensi onun onuruna bir mabet inşa etmiş ve adına kurbanlar sunulmaya başlanmıştır. Bu durum, Konfüçyanizm'in bir din olarak başlangıcı olmuştur.

Metne en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Konfüçyüs'ün Hayatı
B) Konfüçyanizm'in Doğuşu
C) Konfüçyanizm'de Ahlak
D) Konfüçyüs'ün Metodu
E) Konfüçyanizm'in İlkeleri

45. Konfüçyanizm'de diğer inanç sistemlerinde görüldüğü şekilde bir tanrılar panteonu, rahiplik, mabet ya da kutsal kitap inancı yer almaz. Çinliler bu yüzden Konfüçyanizm'e 'Okul' ya da 'Bilginler Doktrini' adını vermişlerdir. Konfüçyüs, hiçbir zaman kendisini ilahi bir kuvvetin elçisi olarak hissetmediği ve bir din kurucusu olarak görmediği gibi; tabiatüstü varlıklar, üstün kuvvetler ve ruhlardan da bahsetmemiştir. Konfüçyüs'ün dine karşı takındığı tavır tamamen rasyonalist bir çerçevede olduğundan, Konfüçyanizm, insanların derin dini duygu ve düşüncelerini tatmin edecek kadar canlı olmamıştır. Ayrıca Konfüçyüs, tanrıların ve ruhların varlığı hakkındaki düşünceleri de reddetmiştir. Bu sebeple bazıları, onun din değil felsefe tarihinde ele alınması gereken bir şahsiyet olduğunu iddia etmiştir.

Parçadan Konfüçyanizm ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Konfüçyüs, hiçbir zaman kendisini tanrısal bir varlığın elçisi olarak hissetmemiştir.
B) Konfüçyanizm'de diğer inançlardaki gibi tanrı, rahiplik veya kutsal kitap inancına yer verilmez.
C) Konfüçyüs, tanrıların ve ruhların varlığı hakkındaki düşünceleri reddetmiştir.
D) Konfüçyanizm, insanların dini duygu ve düşüncelerini tatmin edecek kadar canlı olmamıştır.
E) Konfüçyüs toplumun en temel yapısı olan aile ve akraba ilişkilerine çok önem vermiştir.

46. Konfüçyanizm bugün Çin'de yasal ve yaygın bir din olmasa da Çinliler Konfüçyanizm'i, Taoizm ve Budizm ile birlikte Çin'in 'üç büyük dini' arasında sayarlar. Çinliler için bu üç dinden birine veya her üçüne birden mensup olmak mümkündür. Çünkü onlar için erdemli davranışlar ve toplumsal kurallarda Konfüçyanizm; sağlık, güzellik ve mistik yaşantıda Taoizm; dinî ritüellerde ise Budizm dayanak oluşturur. Günümüzde Çin nüfusunun yarısından fazlası (% 52) kendisini herhangi bir dine ait görmez. Ülkede Konfüçyüs ve Taoist inanca mensup olanlar % 22, Budistler % 18, Hıristiyanlar % 5 ve Müslümanlar % 2 civarındadır.

Buna göre Çin'de mensubu bulunan dinler hakkında aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Çin'de yasal olarak kabul edilen bir din yoktur.
B) Çin'de en yaygın dinlerden birisi Taoizm'dir.
C) Budizm, Çin'de ortaya çıkan bir dindir.
D) Çin halkının çoğu kendisini bir dine ait görmez.
E) Çin'de aynı anda üç büyük dine inananlar da vardır.

47. Konfüçyanizm'de sosyal düzen ve sağlam bir toplumun oluşması için aile ve akrabalık bağlarına büyük önem verilir. Konfüçyüs'ün ahlak sistemi cemiyet ve millet içindir. Gayesi ise milleti siyasi bir terbiye ile saadete ulaştırmaktır. Konfüçyüs'e göre ağırbaşlılık, cömertlik, samimiyet, doğruluk ve nezaket gibi beş ilkeyi her şeye uygulayabilme yeteneğine mükemmel erdem denir. Konfüçyanizm, ahlakı her şeyden daha fazla ön planda tutar. Ahlakın ortaya çıkması;

I. Yöneticilerde idare sanatı
II. Soylularda siyasi erdem
III. Halkta ise geleneğe bağlılık olarak gerçekleşmektedir.

Paragraftan çıkarılabilecek <u>en kapsamlı</u> yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konfüçyüs'ün sisteminde toplumdan daha ziyade bireyler ön plana çıkmaktadır.
B) Konfüçyanizm sonraki zamanlarda Çin'e refah ve mutluluk getirmiştir.
C) Konfüçyüs'e göre halkın ahlaki derecesi geleneğine olan bağlılığı kadardır.
D) Konfüçyanizm ahlak merkezli bir öğreti ile toplumsal mutluluğa ulaşmayı hedefler.
E) Konfüçyanizm'de aileye ve akrabalık bağlarına büyük önem verilmektedir.

48.

Konfüçyanizm'de Beş Erdem		
I.	Ciddiyet	Saygı görmek için
II.	Samimiyet	Başarılı olmak için
III.	Nezaket	Başkalarını hizmetinde kullanmak için
IV.	Çalışkanlık	Herkesin güvenini kazanmak için
V.	Cömertlik	Her şeyi elde etmek için

Tabloda Konfüçyanizim'de yer alan beş erdem ve tanımları ile ilgili eşleştirmede hata yapılmıştır. Bu hatanın düzeltilmesi için numaralandırılmış kavramların hangilerinin yerleri değiştirilmelidir?

A) I ve II

B) I ve III

C) I ve V

D) II ve IV

E) III ve V

49. Konfüçyüs, öğretilerini bir tanrı fikrine dayandırmamış ancak zamanındaki yaygın inanca da saygılı olmuştur. Çin'de yaygın olan ve 'Şangti' diye adlandırılan yüce Tanrı inancı Konfüçyanizm'de de devam etmiştir. Konfüçyüs bu yüce varlığı ifade etmek için 'T'ien' (Gök) kavramını kullanmayı tercih etmiştir. Ona göre T'ien, tabiat düzeninin yöneticisi, ahlaki düzenin kaynağı, her şeyin üstündeki varlık ve yaratıcı kudrettir. T'ien aldatılamaz, insanların hayatına yön verir ve onları korur. O, T'ien'e iyiliğin kaynağı olarak saygı göstermiş, emrini öğrenmiş, onun da kendisini anladığına inanmıştır. Konfüçyüs, hiçbir zaman kendisini ilahi bir kuvvetin elçisi olarak hissetmediği ve bir din kurucusu olarak görmediği gibi, tabiatüstü varlıklar, üstün kuvvetler ve ruhlardan da bahsetmemiştir. Ölümden sonraki hayatla da pek ilgilenmemiştir. Bu konudaki bir soruya: "Eğer insan hayatı henüz tanıyamamışsa, ölümü nasıl tanıyabilir?" diye cevap vermiştir.

Paragraftan Konfüçyüs'ün öğretileri hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Konfüçyüs, öldükten sonraki hayat ve ruh konularıyla ilgilenmemiştir.

B) Konfüçyüs kendisini ilahi bir kuvvetin elçisi olarak görmüştür.

C) Konfüçyüs'e göre T'ien her şeyin üstündeki yaratıcı varlıktır.

D) Konfüçyüs'e göre insanlar ölümü anlamadan önce hayatı tanımalıdır.

E) Konfüçyanizm'de T'ien (Gök) diye tabir olunan tanrı inancı vardır.

50. Konfüçyüs'e göre iktidar sahibi olan kimselerin beş üstün şeye değer verip yerine getirmesi gerekir. Bunlar;

- İsrafa kaçmadan faydalı olmak
- Halka pişmanlık vermeyecek görevler yüklemek
- Açgözlülük etmeden istediğini almak
- Gururlu olmadan itibar kazanmak
- Korkutucu olmadan yüce olmak

Buna göre Konfüçyüs'ün önerdiği ahlaki ilkeler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sadakat

B) Kanaat

C) Tevazu

D) Adalet

E) Tasarruf

51. Konfüçyüs erdem arayan bir kimsenin uyması gereken kuralları şöyle özetler: Münasebetsiz bir şey görmemeli, münasebetsiz bir şey işitmemeli, münasebetsiz bir şey söylememeli ve münasebetsiz bir şey yapmamalıdır.

Buna göre erdemli bir insan aşağıdaki davranışlardan hangisini yapmalıdır?

A) Kimseye zarar vermeden emeğinin karşılığını almalıdır.

B) Diğer insanlar hakkında olumsuz şeyler söylemelidir.

C) Yalan söz söyleyerek gerçeği yansıtmamalıdır.

D) Haksız bir şekilde başkasının malına el koymalıdır.

E) Başka insanların can ve namus güvenliğini ihlal etmelidir.

52. Konfüçyanizm'e göre bir insanda olması gereken beş erdem:

- Saygı görmek için ----
- Her şeyi elde etmek için ----
- Herkesin güvenini kazanmak için ----
- Başarılı olmak için ----
- Başkalarını hizmetinde kullanmak için ----

Verilen metindeki boşluklara sırasıyla hangi ifadeler getirilmelidir?

A) Samimiyet – Ciddiyet – Çalışkanlık – Nezaket - Cömertlik

B) Cömertlik – Samimiyet – Nezaket – Çalışkanlık - Ciddiyet

C) Nezaket – Çalışkanlık – Ciddiyet – Cömertlik - Samimiyet

D) Ciddiyet – Cömertlik – Samimiyet – Çalışkanlık - Nezaket

E) Çalışkanlık – Nezaket – Cömertlik – Ciddiyet - Samimiyet

53. Mecusiliğin yayılması için Anadolu ve Avrupa'ya misyonerler gönderen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ahura

B) Bundahişn

C) Daryus

D) Denkard

E) Zerdüşt

54. Mecusilik ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Günde üç defa ayin yaparlar.

B) Kişi öldüğünde cesedi kirli olarak kabul edilir.

C) Avesta ismi verilen kutsal kitapları vardır.

D) Cesetler yırtıcı hayvanlar tarafından yenilir.

E) Kurtarıcı beklentisi vardır.

55.

Mecusiliğin sembollerinden biri olan Faravahar ile ilgili;

I. Yandaki üç katlı kanat, iyi düşünce, iyi söz ve iyi ameli temsil eder.

II. Yukarıya doğru kalkan el, kötü ameli temsil eder.

III. Vücuttaki halka, ruhun ölümsüzlüğünü temsil eder.

bilgilerinden hangisi/hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) I ve III

E) II ve III

CEVAP ANAHTARI

DÖGM
MATERYAL

Soru
Havuzu

Etkinlik
Kitabı

Etkinlik
Uygulamaları

Video

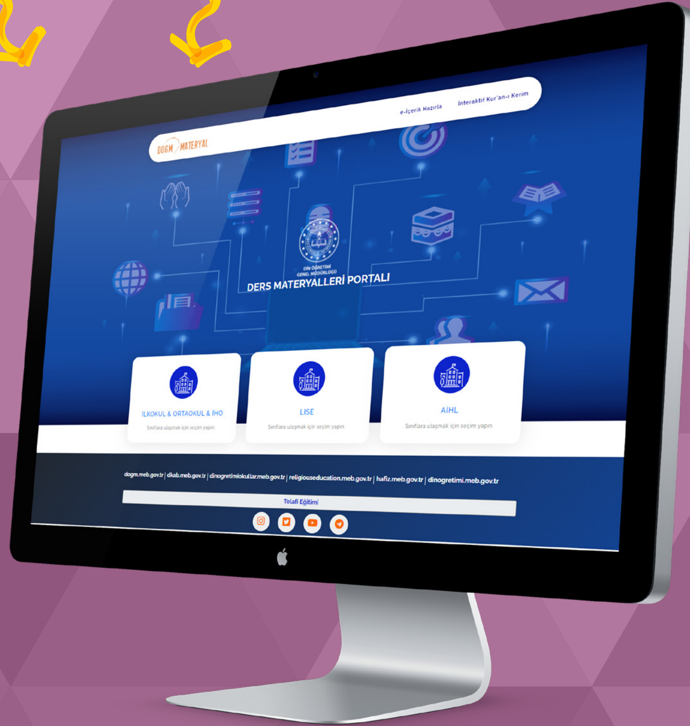
Etkileşimli
Kitap

Çalışma
Kitabı

İnfografi

Sesli
Kitap

Ders
Sunusu

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ